T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/215
KARAR NO : 2024/197
KARAR TR : 03/06/2024

ÖZET: Görev uyuşmazlığına konu edilen adli yargı kararı, idari yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle verilmiş bir görevsizlik kararı niteliğinde olmadığından, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulları taşımayan BAŞVURUNUN, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca REDDİ gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : G.D.D
Vekili : Av. M.T
Davalı : Kocaeli Çayırova Kaymakamlığı - Nüfus Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin 21/11/2022 tarihinde Ş.D ile evlendiğini, ...mahallesi, ... sokak, No:..., Daire:..., Küçükçekmece/İstanbul adresine eşiyle birlikte taşındığını, 09/01/2023 tarihine kadar eşiyle bu adreste ikamet ettiğini, bu tarihten sonra kendi ülkesi Türkmenistan'a döndüğünü, sonrasında eşinin yanına Türkiye'ye dönmek istediğini, fakat evlilik cüzdanında yer alan babasının isminin yanlış yazılmasından kaynaklı vize alamayarak ülkemize dönemediğini, Türkiye'den uzun süreli çıkış yaptığı için müvekkilinin ikametgah adresinin re'sen silindiğini belirterek, müvekkilinin nüfusta yer alan *'Durdykulyyevna'* olan baba adının *'Durdykuly'* olarak değiştirilmesi ile, mahkemece baba adının değiştirme kararının verilmesinden sonra, kararın ilgili Nüfus Müdürlüğü ile ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Küçükçekmece 6. Asliye Hukuk Mahkemesi 20/06/2023 tarih ve E.2023/147, K.2023/258 sayılı kararı** ile, dava konusu talep, idari işlem niteliğinde olduğundan davanın reddine karar vermiş, Mahkememizce yapılan yazışmalar ve UYAP üzerinden yapılan kontrollerin sonucunda bu kararın kesinleştiği teyit edilmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Mahkememizde görülmekte bulunan Nüfus (Ana-Baba Adının Düzeltilmesi/Değiştirilmesi İstemli) davasının yapılan açık yargılamasının sonunda,

GEREĞİ DÜŞÜNÜLDÜ:

DAVA:

Davacı vekili dava dilekçesinde özetle; Davacının 21/11/2022 tarihinde Ş.D ile evlenmiş, ...mahallesi, ... sokak, No:..., Daire:... Küçükçekmece İstanbul adresine eşiyle birlikte taşındığını, davacının 09/01/2023 tarihine kadar eşiyle ilgili adreste ikamet ettiğini, bu tarihten sonra kendi ülkesi TÜRKMENİSTAN'a döndüğünü, daha sonrasında eşinin yanına Türkiye'ye dönmek istediğini, fakat evlilik cüzdanında yer alan babasının isminin yanlış yazılmasından kaynaklı vize alamamış ülkemize dönememiştir. Türkiye'den uzun süreli çıkış yaptığı için müvekkilin ikametgah adresi re'sen silinmiştir. Bu sebeple müvekkilin Türkiye'deki son yerleşim yeri adresine bağlı olan Küçükçekmece Mahkemelerinde davayı açıldığını belirterekdavamızın kabulü ile, davacının nüfusta yer alan 'DURDYKULYYEVNA' olan baba adının 'DURDYKULY' olarakdeğiştirilmesi mahkemenizce davacının baba adınındeğiştirme kararının verilmesinden sonra kararın ilgili Nüfus Müdürlüğü ile ilgili kurum ve kuruluşlara bildirilmesine, yargılama giderleri ile vekalet ücretinin davalı üzerine bırakılmasına karar verilmesini talep etmiştir

DELİLLER, DELİLLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ VE GEREKÇE:

Dava, Türk vatandaşı olmayan davacının nüfus kayıtlarının düzeltilmesi istemine ilişkindir.

5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 35. maddesine göre; kesinleşmiş mahkeme hükmü olmadıkça nüfus kütüklerinin hiçbir kaydı düzeltilemez ve kayıtların anlamını ve taşıdığı bilgileri değiştirecek şerhler konulamaz. Ancak olayların aile kütüklerine tescili esnasında yapılan maddî hatalar nüfus müdürlüğünce dayanak belgesine uygun olarak düzeltilir.

Aynı Kanunun 36. maddesine göre ise; nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen

şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır. Kayıt düzeltme davaları nüfus müdürü veya görevlendireceği nüfus memuru huzuru ile görülür ve karara bağlanır.

Dava; Türkmenistan vatandaşı olan davacının baba isminin düzeltilmesi taleplidir.

Davacı Türkmenistan vatandaşıolup, Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile vatandaşlık bağı bulunmamaktadır, Türk vatandaşı olarak Türkiye'de nüfusa kayıtlı değildir.

Davacının talebinde dile getirdiği hatalı işlemin düzeltilmesi, idari işlem vasfında olup idareye verilmiş bir görevdir. Bir başka ifade ile, davacının talebinin Türk Medeni Kanunu ve Nüfus Hizmetleri Kanunu'ndaki hükümlere dayalı olmadığı ve mahkememizin görev alanında olmayıp esasen idari nitelikte olduğu, bu tür durumlarda öncelikle yapılması gereken işlemin, idareye müracaat ederek hatalı işlemin düzeltilmesini talep etmek olacağı, idarenin olumsuz cevap vermesi yahut hiç cevap vermemesi halinde ise bu işleme karşı idare mahkemelerinde iptal davası açılmasının gerekeceği, bu bakımdan davacının talebi ile ilgili olarak mahkememizin inceleme ve yargılama yapma yetkisinin bulunmadığı netice ve kanaatine ulaşılmıştır.

İdari işleme karşı idari yargı yerine açılacak davada bu husus tespit edilebilir. Davanın bu sebeple reddi gerekir.(İstanbul BAM 1.HD'nin 2022/1695 esas 2022/1771 karar) Eldeki davadaİdari yargıgörevli olduğundan, davanın reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur.

HÜKÜM:(Gerekçesi Yukarıda Açıklandığı Üzere;)

1-Dava konusu talep, idari işlem niteliğinde olduğundan davanın REDDİNE..."

3. Davacı vekili, bu kez 17/07/2023 tarihinde Çayırova Belediye Başkanlığı Evlendirme memurluğuna yapmış olduğu başvuruda, müvekkilinin evlilik cüzdanında kayıtlı *'Durdykulyyevna'* olan baba adının *'Durdykuly'* olarak değiştirilmesi talebinde bulunmuş; Çayırova Kaymakamlığı İlçe Nüfus Müdürlüğünün 25/07/2023 tarih ve 5176 sayılı cevabı ile, *"...evlenme olayına ilişkin belgeler incelenmiş Gulzire Muradova adlı kişiye ait doğum bildiriminde baba adının Durdykulyyevna olarak yazıldığı görülmüştür. Nüfus mevzuatının uygulanmasına ilişkin açıklamanın 30. idarece kayıtlı düzeltme tamamlama başlıklı bölümün 30.1.2. maddesi gereği idaremizce düzeltme işlemi yapılamamıştır..."* şeklinde işlem tesis edilmiş; bu işlemin iptali istemiyle davacı vekili idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4. **Kocaeli 1. İdare Mahkemesi 10/08/2023 tarih ve E.2023/1014, K.2023/1133 sayılı kararı**ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fikrasının (a) bendi gereğince davanın görev yönünden reddine karar vermiş, bu karara karşı istinaf isteminde bulunulmuş, İstanbul Bölge İdare Mahkemesi 10. Dava Dairesi 09/02/2024 tarih ve E.2023/2048, 2024/239 sayılı kararı ile, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 45. maddesinin 3. fikrası uyarınca istinaf başvurusunun reddine kesin olarak karar vermiş bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...Davacı tarafından, evlilik cüzdanında babasının adının yanlış yazıldığı iddiasıyla söz konusu yanlışlığın düzeltilmesi talebiyle yaptığı başvurunun reddine ilişkin işlemin iptali isteminden kaynaklanan uyuşmazlığın çözümü 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun ilgili maddeleri uyarınca Asliye Hukuk Mahkemeleri olduğundan, davanın görev yönünden reddi gerekmektedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

5. Uyuşmazlık Mahkemesinin görev ve yetkileri, Anayasa'nın 158. maddesi ile 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 1. maddesinde açıkça gösterilmiş, Mahkeme adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili kılınmıştır.

6. 2247 sayılı Kanun'un *"Mahkemenin görevi"* başlıklı 1. maddesinin birinci fikrası şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası ile görevlendirilmiş, adli ve idari yargı mercileri arasındaki görev ve hüküm uyuşmazlıklarını kesin olarak çözmeye yetkili ve bu kanunla kurulup görev yapan bağımsız bir yüksek mahkemedir."

7. 2247 sayılı Kanun'un *"Olumsuz görev uyuşmazlığı"* başlıklı 14. maddesi şöyledir:

"Olumsuz görev uyuşmazlığının bulunduğunun ileri sürülebilmesi için adli ve idari yargı mercilerinin tarafları, konusu ve sebebi aynı olan davada kendilerini görevsiz görmeleri ve bu yolda verdikleri kararların kesin veya kesinleşmiş olması gerekir.

Bu uyuşmazlığın giderilmesi istemi, ancak davanın taraflarınca (...) ileri sürülebilir."

8. 2247 sayılı Kanun'un *"İncelemede izlenecek sıra"* başlıklı 27. maddesi şöyledir:

"Uyuşmazlık Mahkemesi, uyuşmazlık çıkarmaya veya görev uyuşmazlıklarına ilişkin istemleri önce şekil ve süre açısından inceler; yöntemine uymayan veya süresi içinde ileri sürülmemiş istemleri reddeder."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Nilgün TAŞ, Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan 03/06/2024 tarihli toplantısında; Raportör-Hâkim Gülşen AKAR PEHLİVAN'ın, 2247 sayılı Kanun'da öngörülen koşulları taşımayan başvurunun reddi gerektiği yolundaki raporu ve dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın başvurunun reddi gerektiği yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra,gereği görüşülüp düşünüldü:

10. Başvurunun incelenebilmesi için 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülen koşulların bulunması gerektiği tartışmasızdır.

11. Mevzuat kısmında belirtilen düzenlemelere göre, Uyuşmazlık Mahkemesince 14. maddesi kapsamında bir görev uyuşmazlığının incelenebilmesi için, uyuşmazlığa konu edilen karar veya kararların, adli veidari yargı mercilerince ya da hakemliğin hakim tarafından yerine getirilmesinde olduğu gibi yargı merci sayılanlarca verilmesi, adli ve idari yargı yerleri tarafından konusu, tarafı ve sebebi aynı olan davalarda kesin olarak verilmiş veya kesinleşmiş görevsizlik kararlarının bulunması gerekmektedir.

12. Dosyaların incelenmesinden, idari yargı kararı görevsizlik kararı niteliğinde olmasına karşın, adli yargı yeri kararının davacının idareye başvurarak, bir işlem tesis ettirmesi ve daha sonra bu işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açabileceği gerekçesiyle ve davanın reddi yolunda bir karar olduğu, dolayısıyla görevsizlik kararı niteliğindeolmadığı anlaşılmıştır.

13. Buna göre, adli yargı yerince verilen kararın yargı yolunu gösterir nitelikte bir görevsizlik kararı olmadığı, *"davanın reddine"* ilişkin bir karar olduğu gözetildiğinde, 2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde öngörülenkoşulların gerçekleşmediği sonucuna varılmıştır.

14. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, 2247 sayılı Kanun'un14. maddesinde belirtilen biçimde, adli ve idari yargı yerlerince, tarafları, konusu ve sebebi aynı olan dava sebebiyle verilmiş ve kesinleşmiş iki ayrı görevsizlik kararı bulunmadığından, olumsuz görev uyuşmazlığının oluşmadığı anlaşılmış olup, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca, başvurunun reddi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

2247 sayılı Kanun'un 14. maddesinde belirtilen koşulların oluşmaması nedeniyle, aynı Kanun'un 27. maddesi uyarınca, BAŞVURUNUN REDDİNE,

03/06/2024 tarihinde, Üyeler Doğan AĞIRMAN ile Bilal ÇALIŞKAN'ın KARŞI OYLARI ve OY ÇOKLUĞU İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Nilgün	Doğan	Eyüp
YAŞAR	TAŞ	AĞIRMAN	SARICALAR

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN

M U H A L E F E T Ş E R H İ

2247 sayılı Kanunun 14. maddesi gereğince, Uyuşmazlık Mahkemesince bir görev uyuşmazlığının incelenebilmesi için; adli ve idari yargı yerleri tarafından konusu, tarafı ve sebebi aynı olan davalarda kesin olarak karar verilmiş olması ve kesinleşmiş kararların bulunması gerekir.

Dosyanın incelenmesinde, konusu, tarafları ve dava sebebi aynı olan davada Kocaeli 1. İdare mahkemesinin 10.08.2023 Tarih ve 2023/1014 E, 2023/1133 K, sayılı ilamı ile adli yargının görevli olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar verilmiş ve verilen karar 09.02.2024 tarihinde istinaf incelemesinden geçerek kesinleşmiştir. Yine tarafları, konusu ve dava sebebi aynı olan davada Küçükçekmece 6. Asliye Hukuk Mahkemesinin 20.06.2023 tarih ve 2023/147 E, 2023/258 K sayılı ilamı ile davanın reddine karar verilmiş ve karar kesinleşmiştir. Her ne kadar Küçükçekmece 6. Asliye Hukuk Mahkemesinin görevsizlik kararının hüküm kısmında, "dava konusu talep idari işlem niteliğinde olduğundan davanın reddine" ifadesi kullanılmış ise de, bu red kararının niçin verildiği gerekçesinde açık bir şekilde belirtilmiştir. Kararın gerekçesine bakıldığında da, "idari işleme karşı idari yargı yerinde açılacak davada bu husus tespit edilebilir. Davanın bu sebeple reddi gerekir. Eldeki davada idari yargı görevli olduğundan, davanın reddine karar vermek gerekmiş ve aşağıdaki şekilde hüküm kurulmuştur" şeklindeki ifade ile açık bir şekilde idari yargının görevli olduğu düşüncesiyle görevsizlik kararı verdiğini belirtmiştir. Gerekçe ile birlikte değerlendirildiğinde, adli mahkemenin de idari yargının görevli olduğu düşüncesiyle görevsizlik kararı verdiği açıktır. Sonuç olarak da her iki yargı kolunda tarafları, dava konusu ve dava sebebi aynı olan dava ile ilgili olarak karşılıklı görevsizlik kararı verldiği ve kararların da kesinleştiği anlaşılmaktadır.

Bu durum karşısında başvurunun kabulüne karar vermesi gerektiği düşüncemizle sayın çoğunluğun aksi yöndeki görüşüne katılmamaktayız.

Üye	Üye
Doğan AĞIRMAN	Bilal ÇALIŞKAN